

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Федоренко О.О.</i>	РОЛЬ КІНЕМАТОГРАФУ В НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	160
<i>Федько О.Ю.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РОЛЬОВИХ ІГОР НА ЗАНЯТТЯХ З «УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»	161
<i>Фурик О.О., Рябокони Ю.Ю., Саліонов В.О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ	162
<i>Філіпенко І.І.</i>	ПІДГОТОВКА ТА САМООРГАНІЗАЦІЯ СПЕЦІАЛІСТА-ІНОЗЕМЦЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИКИ	163
<i>Якутіна Т.Г.</i>	ФАКТОР ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ СТУДЕНТІВ – ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ОНЛАЙН В ЗДМУ	165

СЕКЦІЯ 7.

МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

<i>Вітюк І.К., Власюк К.А.</i>	СТРАХ СМЕРТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	167
<i>Власенко Ф.П.</i>	СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	169
<i>Гарбар Д.Ю.</i>	ВІЙНА І ВІДЧУТТЯ РУЙНАЦІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ	171
<i>Кандибей В.К.</i>	ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ЛОГОТЕРАПІЇ В.Е.ФРАНКЛА ПРИ ПРОВЕДЕННІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ	173
<i>Левченко С.В.</i>	ДІАЛЕКТИКА ВІЙНИ: СТРАХ/ВІДВАГА, ВТРАТИ/НАБУТТЯ, ВОРОГИ/ПОБРАТИМИ	176
<i>Логвиненко М.В.</i>	МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	178
<i>Коваленко М.В.</i>	СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЯК СКЛАДОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	179
<i>Ковтун Н.М., Ковтун Ю.В.</i>	СМІХ ЯК МЕХАНІЗМ ЗБЕРЕЖЕННЯ СЕБЕ В УМОВАХ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ ІНТЕРНЕТ-МЕМІВ)	181
<i>Корсак К.В., Корсак Ю.К.</i>	ІНФОГРАФІЧНА НООПРОПОЗИЦІЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	183
<i>Овчаренко Л.С., Чакмазова О.М., Вертегел А.О., Редько І.І., Андрієнко Т.Г., Кряжев О.В., Самохін І.В.</i>	ВИКЛИКИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ-СПЕЦІАЛІСТА В УМОВАХ ВІЙНИ	185
<i>Старчук Є.О.</i>	ЛІКАР В УМОВАХ ВІЙНИ – МІЖ ЖИТТЯМ ТА СМЕРТЮ	187

СЕКЦІЯ 8.

МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ПРОГНОЗУВАННЯ

<i>Андрюкайтене Р., Воронкова В.Г., Нікітенко В.О., Олексенко Р.І.</i>	ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЦИНИ У КИТАЇ	189
<i>Бутченко Т.І.</i>	ТЕРАПЕВТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЛОСОФІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	191

життя однієї людини з інвалідністю; це трагічна історія життя людини, яка хотіла, щоб суд визнав її право обирати життя чи смерть. На нашу думку, дана кінокартина дозволить студентам-медикам розширити кругозір, зрозуміти етику відповідальності, принцип автономії пацієнта, виокремити патерналістську та антипатерналістську позиції щодо права на смерть, поставити себе на місце хворої людини, замислитися над цінністю життя.

Таким чином, кіно є засобом аудіовізуального оповідання, яке використовує людські історії та добре відображає обставини, контекст захворювання, які здатні розповісти про морально-етичну комунікативну взаємодію медичного працівника з колегами, пацієнтами, громадськими організаціями та про ситуації клінічної практики, у яких виникають етичні конфлікти. Отже, щоб покращити розуміння делікатних і складних тем у медицині, слід використовувати такі візуальні інструменти як фільми, оскільки вони здатні привернути увагу та відкрити для студентів «вікно» в реальність медичного світу.

Список використаних джерел

1. Лазарева Н. Мировой кинематограф как медицинская энциклопедия. *DW*. 2012. URL: <http://bit.ly/3x1p13V>
2. Alarcón W.A., Aguirre C.M., Mendinueta, C. The Cinema in the Teaching of Medicine: Palliative Care and Bioethics. *Journal of Medicine and Movies*. Vol. 3, № 1. 2007. pp. 32–41. URL: <http://bit.ly/3YpjQGM>
3. Albaladejo Farré M., Sánchez Pérez J. Use of Popular Films in the Teaching of Bioethics in Studies of Biology. *Journal of Medicine and Movies*, Vol. 7, № 1, 2010. pp. 3–7. URL: <https://bit.ly/3DNe75z>
4. Bioethics Film Collection. URL: <http://bit.ly/3I7Xwfr>
5. Blanco Mercadé A. Clinic bioethics and cinematographic narrative. *Journal of Medicine and Movies*, Vol. 1, № 3. 2005. pp. 77-81. URL: <https://bit.ly/3liBCNu>
6. Ike C. G., Anderson, N. A proposal for teaching bioethics in high schools using appropriate visual education tools. *Philosophy, ethics, and humanities in medicine : PEHM*, 13(1):11. 2018. pp. 1-5. URL: <https://bit.ly/3xnmWj3>
7. Lozano Sánchez F., Areitio-aurtena Bolumburu A. Ethics of Clinical Research and the Cinema. The Other Fugitive (1993). *Journal of Medicine and Movies*, Vol. 2, № 2. 2008. pp. 44–50. URL: <http://bit.ly/3JOXOsJ>
8. Solbakk J. Movements and Movies in Bioethics: The Use of Theatre and Cinema in Teaching Bioethics. In: H. ten Have (Ed.). *Bioethics Education in a Global Perspective*. Springer. 2015. pp. 203-221. URL: <https://bit.ly/3YyU3f2>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РОЛЬОВИХ ІГОР НА ЗАНЯТТЯХ З «УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Федько Ольга Юріївна, к.філол.н.,
ст.викладач кафедри культурології та українознавства,
Запорізький державний медичний університет

Формування комунікативної компетентності студентів на заняттях з «Української мови (за професійним спрямуванням)» передбачає підготовку до різних комунікативних ситуацій, пов'язаних із професійною діяльністю. У реалізації цього завдання у пригоді стає метод рольової гри, тобто «активність у процесі рольової взаємодії, спрямована на опанування рольовою компетентністю – міжособистісною (із прийнятими особистісними ролями) і професійною (із прийнятими професійно важливими ролями)» [1, с. 97-98]. Під час рольової гри формуються численні комунікативні уміння взаємодії зі співрозмовником (вміння ввічливо почати, підтримати, завершити бесіду, уважно слухати і ставити уточнювальні запитання, вести дискусію, обстоювати свою точку зору і переконати співрозмовника, розв'язувати / уникати конфліктів, володіти стратегіями спілкування тощо) [див. 3, с. 15]. Застосування цього інтерактивного методу забезпечує також підвищення активності та зацікавленості здобувачів освіти, адже «при цьому не тільки студент, який говорить, але й студент, який слухає, максимально активні, оскільки останній повинен зрозуміти й запам'ятати репліку партнера, співвіднести її із ситуацією, визначити, наскільки вона релевантна ситуації та завданням спілкування, і, відповідно, правильно відреагувати на репліку співрозмовника» [3, с. 19].

Рольова гра є органічною частиною вивчення теми «Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет медичного працівника», позаяк дає можливість на прикладі живого спілкування простежити особливості мовленнєвого

етикету медичного працівника у системах «лікар – пацієнт» та «лікар – медичний працівник». Л. Пікулицька наголошує на необхідності залучення у поставлене перед студентами завдання проблемної ситуації, завдяки чому «активізується потреба сказати, запитати, з'ясувати, довести, висловити свою точку зору, поділитися певною інформацією із співрозмовником тощо, робить висловлювання мовців аргументованими й емоційними. Крім того, необхідність ретельного обдумування ситуації розвиває логічне мислення студентів, вміння наводити аргументи і контраргументи, переконувати співрозмовника» [3, с. 14]. Як завдання підвищеної складності можуть бути запропоновані діалоги на дискусійні теми (повідомлення про невиліковну хворобу, обговорення абортівної контрацепції, донорства органів тощо).

При підготовці до заняття з теми «Публічний виступ та його жанри» можна запропонувати студентам участь у круглих столах, а на занятті з теми «Науковий стиль у фаховому мовленні» можна провести міні-конференцію. Здобувачі освіти матимуть можливість попрацювати у комунікативній ситуації «доповідач – слухачі», спробувати власні сили як у публічному мовленні, так і у формуванні уточнювальних запитань та обговоренні.

Отже, застосування методу рольової гри на заняттях з «Української мови (за професійним спрямуванням) сприяє соціальному формуванню особистості майбутнього медичного працівника, засвоєнню основ професійного етикету, усвідомленню необхідності враховувати психічні особливості та емоційний стан співрозмовника та зберегти людиноцентричний підхід до професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Котикова О. М. Рольові ігри у психолого-педагогічній підготовці майбутніх юристів // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. – 2012. – Вип. 3. – С. 93–99.
2. Крашеніннікова Т.В., Подворчан А.З. Українська мова професійного спрямування (нестандартні заняття): Навчальний посібник. – Дніпро: 2018. – 66 с.
3. Пікулицька Л.В., Байдак Л.І. Рольова гра як один із методів оптимізації викладання української мови як іноземної // «*Science and civilization – 2016*». – Sheffield, 2016. – Volume 12. *Philological sciences*. – Science and education LTD. – С.14–19.

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ

*Фурик Олена Олександрівна,
к.мед.н., доцент кафедри інфекційних хвороб,
Рябокоть Юрій Юрійович,
д.мед.н., професор кафедри дитячих інфекційних хвороб,
Саліонов Володимир Олександрович,
к.фарм.н., старший викладач кафедри біологічної хімії,
Запорізький державний медичний університет*

Вступ. Здобуття професійних знань при підготовці медичних фахівців поряд із традиційними методиками викладання потребує використання сучасних інформаційних та інтерактивних комп'ютерних технологій, а їх актуальність в умовах реформування в системі охорони здоров'я України, запроваджених карантинних заходів та в складних умовах сьогодення не викликають сумніву.

Фундаментальною ціллю сучасної базової медичної освіти за будь-яких обставин є підготовка конкурентоспроможних фахівців міжнародного класу. Для досягнення цієї мети поряд із традиційними методиками викладання для підготовки студентів використовують ряд дистанційних [2, с. 177]. Проте, застосування сучасних інформаційних освітніх технологій [3, с. 74; 1, с. 133] є не менш актуальним як на етапі післядипломної освіти, так і при навчанні досвідчених лікарів з метою підвищення кваліфікації.

Навчання, засноване на хмарних технологіях, не вимагає від того, хто здобуває освіту фізичної присутності за місцем навчання й дозволяє подолати існуючі географічні, технологічні та соціальні бар'єри як в процесі надбання знань, так і в процесі надання консультативної допомоги для практикуючих лікарів.

Так, у Запорізькому державному медичному університеті є досвід застосування онлайн курсів на платформі edX для студентів та лікарів інтернів, системи Ratos для підготовки здобувачів вищої освіти до компонентів ЄДКІ, платформи Openlabyrinth для реалізації проблемно – орієнтованого навчання з віртуальними пацієнтами, методики MOOC (Massive open online course) – масових відкритих онлайн-курсів [4, с. 174] та засобів MS Forms та MS Teams пакету Office 365